

Akt nr:
R-E1a-0060

AU\$R-E1a-0060

Kontrakt.

Sedan Kungl. Maj:t den 31 December 1904 i och för invallning och utdikning af vattensjuka marker, tillhörande egendomen Traneberg, byarna Summergata, Ullerød, Wårnamo och Lågålla, kronodomänerna Kungsjö, Kulan, Smedjegården, Uppregården och Fogelkär samt ekklesiastika hemmanen Lussebo och Backa i Otterstads socken och Kållands härad af Skaraborgs län, enligt en af t. f. Landtkrubbingsinspektören G. Spöberg upprättad, af Kungl. Maj:t fastställt plan med dertill hörande kostnadsförslag, i nåder beviljat ett länunderstöd af Tjugutusen (20.000) kronor, att utgå af 1904 års odlingsfond och lyftas å de tider, som Kungl. Måg och Vattenbyggnadsstyrelsen äger att bestämma; så, och i enlighet med Riksdagens för dylikt statsbidragsåtnjutande gifna, af Kungl. Maj:t gillade föreskrifter, hafva under tecknade, enligt bilagda protokoll af den 19 November 1900 af delägarna valda till Direktion, i och för detta företag med Kungl. ^{Mågen} Vattenbyggnadsstyrelsen, å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar, afslutat följande kontrakt, hvarigenom vi å vederbörande intressenters i arbetsföretaget vägnar åtaga och förbinda oss:

§. 1.

Att arbetet, hvarvid vi äro skyldiga att underkasta oss alla de villkor och kontroller, som af Kungl. Maj:t prövas lämpliga och nödiga, skall utföras sålunda, att vattenafledningen och utdikningen för odlingsarbetet skola vara påbörjade före den 1 September 1905 och fullbordade senast den 1 September 1906 samt odlingen vara utförd inom den 1 September 1909, allt i noggrann öfverensstämmelse med den fastställda

8000 2
arbetsplanen, utan att anspråk på ytterligare bidrag af allmänna medel må vidare kunna väckas; skedande vi genom kontant tillskott, materialier, arbete eller annat bidrag bestrida hvad till hela odlingsföretagets fullbordande kan erfordras utöfver det lämnade länsbidraget, samt de utförda arbetena, så länge någon del af lånet återstår ogulden, vederbörligen underhålla.

§ 2.

Att i händelse af rikelse, utan dertill erhållen vederbörlig tillåtelse, skett från den fastställda arbetsplanen,

eller arbetet, utan att anstånd med detsamma utförande blifvit af Kungl. Maj:t medgifvet, icke inom därför bestämd tid fullbordadt,

eller om, innan vattenaflednings-afdiknings- och odlingsarbetet blifvit fullbordadt, afseendadt och godkändadt, Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen skulle finna den säkerhet, som blifvit för kontraktets fullgörande ställd, icke vidare vara nöjaktig, eller om, innan lånet blifvit genom laga kraft egende beslut fördeladt på de hemman, hvilka för återbetalningen skola ansvara, Kungl. Statskontoret skulle finna den säkerhet, som blifvit för lånet ställd, icke vidare vara nöjaktig, och ny säkerhet, som af vederbörlig myndighet godkännes, icke varder inom bestämd tid aflämnad,

eller om den bestämda annuiteten icke varder i behörig tid erlagd,

det ankommer på Kungl. Maj:t att låta inställa all vidare utbetalning af statsbidraget samt återfordra hvad därpå uppburits, att på en gång eller efter hand till Kungl. Statskontoret inbetalas inom den som af Kungl. Maj:t bestämmes, och skola vi i sålunda

1526
05

Betänkande
angående utdikning och invallning vid
Franeberg
m. fl. egendomar uti Otterstads socken,
Rämlands härad och Skaraborgs län.

Afskriften.

Tillhör den af Kungl. Majt den 31 December
1904 nådigast fastställda arbetsplanen.

Stockholm den 10 Mars 1905

Fridolf Hjynbladli
O. Ekdahl.

Betänkande angående föresla-
gen utdikning och invallning
af vattensjuka marker till Tra-
neberg med flere egendomar uti
Otterstads socken, Skållands
härad och Skaraborgs län, af-
gifvet i och för odlingslåns er-
hållande år 1903.

Förslagets ändamål
och namn.

Förslaget afser att genom vallars an-
läggande hindra sjön Kenern att vid
hög vattenstånd intränga och översväms-
na en del större egområden, samt att
genom kanalers upptagande och vatten-
uppförningsverkes anbringande bortlägga
dessa områden, så att de blifva hgenli-
ga och användbara för åkerkultur. De
ifrågavarande vattensjuka markerna till-
höra Tranbergs egendom; byarna Lunner-
gata, Ullerød, Värnamo och Låskälla; kro-
nodomänerna Vensjö, Hulan, Smedjegården,
Uppigården och Fogelkärr samt ecklesiasti-
ska hemmanen Lussebo och Backa, allt
inom Otterstads socken af Skållands hä-

Läge.

rad och Skaraborgs län.

Dessa områden äro belägna på Käl-
landsö i Venern och utgöras mestadels
af kärr och madängar, öfver hvilka
sjön vid högt vattenstånd går in,
från de djupt in i landet trängan-
de vikarne i norr och söder. Närmas-
te stad är Lidköping, till hvilken
landsvägen är ca 2 mil, men finnes
från flera ställen af ön förbindelse
sjöledes, så väl med denna stad som
med andra orter kring sjön. Länke-
markernas läge är på den bifogade
öfversiktskartan genom grön färg när-
mare angifven.

Vattenhöjdsför- hållandena och föregående afdik- ning.

På grund af de stora vattenvariatio-
nerna i sjön Venern, hvilka kun-
na uppgå ända till 2.6 meters höjd-
skillnad mellan högsta och lägsta
vattenståndet, kunna de ifrågakomman-
de markerna vid lågt vattenstånd full-
ständigt torrläggas, hvarför ock kanar-
ter och diken för detta ändamål
långt före detta blifvit upptagna.
En egendomlighet med vattenståndet
i sjön äro de periodvis återkomman-
de höga och låga vattenstånden, hvil-
ka perioder utsträcka sig till en lång-
re följd af år; så finnes man af
de gjorda vattenhöjdsobservationerna,

att under åren 1854-1860, 1875-1881 och 1887-1893 vattenhöjden i sjön knappast någon gång uppnått den höjd, att den förorsakat öfversvämning af de lägsta kateterna inom det ifrågavarande beurläggningsområdet. Detta har gjort att, då öfversvämningen uteblifvit några år, man ej blott har uppgitt de förut omtalade kanalerna, utan äfven uppodlat marken i hopp att öfversvämningen aldrig mer skall återkomma. Några år icke skördar hafva emellertid varit hela resultatet, ty snart har en högvattensperiod inställt sig och omintetgjort icke allenast de förhoppningar man haft, utan äfven förhindrat hvarje afkastning från dessa egotakter.

Vattenståndet i Venern har på tidsperioden 1819-1901 tre eller fyra gånger stigit till en höjd öfver det vid för rättningen använda horisontalplanet af 6.2 meter, nämligen i November 1860 och under November 1873-Januari 1874. Det lägst förekommande vattenståndet under samma tidsförlöp var i April och Maj 1881, då det endast nådde en höjd af 3.6 öfver samma plan. Det normala, högsta vattenståndet är emellertid 5.88, ehuru äfven det

sällan förekommer och lågvattnet är 3.60 meter.

Laga synesförrätt-
ning.

På grund af de rika skördar, man vid lägre vattenstånd i sjön lyckats få, hvilka visat jordens alstrings- och afkastningsförmåga, har under en lång följd af år den tanken vuxit fast i jordegarne sinne att något borde göras för att förebygga öfversvämningar och tillförsäkra dem den afkastning, jorden visat sig mäktig lemna. Då emellertid någon enskild öfverenskommande i detta syfte ej kunde uppnås mellan intressenterna, mycket beroende deraf, att en stor del af jordområdet tillhörde kronan och arrendatorerna deraf ej ville iteläda sig de med ett berrägningsföretag förenade kostnaderna, och för att om möjligt få frågan ordentligt utredd, begärdes jemlitet gällande dikningslag laga syn i och för reglering af de befintliga afloppsdikeyna. Till att verkställa denna förrättning förordnades understecknad af Konungens Befallningshafvande i länet, hvarefter densamme af mig blifvit handlagd och afslutades den 18 Maj 1901.

Under synesförrättningens gång träffades mellan samtliga delegare för-

ning om arbetets utförande, och enades
man om, att företaget ej endast skul-
le insteränta sig till reglering af
afloppsdikeyna, utan äfven att isolerings-
dammar skulle anläggas och vat-
teruppsamlingsverk uppföras för att
vid behof användas till länshåll-
ning af kanalerna. Idenna före-
ning ingingo äfven de allmänna
ombuden, och sedan kronan för
sin del godkändt sitt ombuds åtgör-
sande, har saken kommit i det
läget, att den kan leda till utför-
sande. De vid synförrättningen i en-
lighet med den ingångna förenin-
gen upprättade kartor och hand-
lingar bifogas här (Bilaga Litt I).

Förförrensstämmelse med den vid
synförrättningen ingångna förenin-
gen (se sidan 12, Bil. I) hafva delega-
ren enats om, att för arbetets utför-
sande söka bidrag ur odlingslänssou-
den. Härifrån må docke afräkenas
den jord, som tillhör kronodoma-
nerna, alldestund kronan ej ve-
lat ingå i sökandet af odlingslä-
net, utan erbjudit sig att kontant
inbetala sin andel i kostnaderna.

Något i närheten befintligt like-
nande företag finnes mig vederligt

Sökande till
odlingslänet.

Likenande fö-
retag.

icke.

Den till kortläggning föreslagna markens areal och uppskattade värde synes af de vid synförrättningen uppskattade längderna häröfver; enligt dessa uppgår arealen till 173,99 har och den härå beräknade förbättringen till 66001,50 kronor.

Den del af denna areal, som disponeras af sökandena till odlingslänet, äfven som värdet af densamma finnas specificerade i bifogade Egobeskrifningen, Bil. Litt A. samt i sammandrag angifna i nedanstående

Tabell A.

	Hela afdikningsområdet.		Länsökandenas område.	
	Areal, hektar.	Värde, kr.	Areal, hektar.	Värde, kr.
Isitt vid undersökningen befintliga tillstånd utgöres dikningsområdet af:				
Åker	60. 57.	~~15280.50.~~	39. 17.	~~9896. -~~
Äng och odlingsmark	113. 42.	~~10787. -~~	83. 94.	~~7884. -~~
Annan jord jemte sjöbotten	- -	- -	- -	- -
Summa	173. 99.	26067 50	123. 11.	17780. -
Genom de föreslagna arbetenas utförande förändras samma område till:				
Åker (förbättrad genom kortläggning)	60. 57.	~~33532. -~~	39. 17.	~~21476. -~~
" (förut äng eller odlingsmark)	~~68. 04.~~ ~~113. 42.~~	~~58536. -~~	~~68. 04.~~ ~~83. 94.~~	~~43652. 50.~~
Äng (förbättrad genom kortläggning)	45. 38	- -	15. 90	- -
" (nybildad)	- -	- -	- -	- -
Annan jord (nybildad eller förbättrad)	- -	- -	- -	- -
Summa	173. 99.	92067 -	123. 11.	64530 50.

Den jordarealen, som af sökandena till odlingslänet innehafves, utgör alltså 70.76 % af hela den i företaget ingående markens areal.

Jordmån.

Å de högre, såsom åker använda områdena af den vattenrikta marken, dit öfversvämningen sällan når, utgöres jordmånen mestadels af godartad lemylla på lerbotten, och å de lägre belägna trakterna, öfver hvilka sjön ofta går in, utgöres jordmånen af ett 0.3-1.2 meter djupt dylager på lera. Dyr, som mestadels utgöres af slamämnen, är af yppersta beskaffenhet och innehåller ett riket förråd af värdefulla näringsämnen. Endast å trakterna mellan By- och Lillajön samt närmast väster om dem är dyr djupare och täckt af ett mer och mindre förmultnat hvitmosselager till 1 å 1.5 meters djup.

Vegetationen.

Vegetationen å de odlade trakterna, hvilka utgöra de lägre belägna delarne af den gamla åkerjorden, utgöres af våra vanliga kulturväxter, väslande efter den cirkulationsmetod, som användes. De lägre belägna trakterna, som till större delen voro upptagna till åker

under senaste lågvattensperioder 1887-1893,
äro nu något så när igenvallade af
starrarter och andra kärrgräs.

Å de trakter, der hvitmossen förkom-
mer, växa ljung och moss samt ett glest
blandadt bestånd af löf- och barrträd
med ett underbestånd af vide och an-
dra buskesnår.

Vattendrag och vattensamlings- område.

Da det vattensamlingsområde, hvafi-
från vattnet skall afföras, endast ut-
göres af de vattenajutea markerna och
den omgifvande sluttningar, så fin-
nas inga anmärkningvärda vattentill-
lopp. Afloppen äro två, båda utgäen-
de från d. s. k. Byssjön, det ena gäen-
de i sydvästlig riktning förbi Tranbergs
egendom och till större delen genom
dit hörande mark ned till Drefsviken,
det andra gäende i nästan sate syd-
lig riktning ned och förbi d. s. k.
Gjörkebo ut i Norviken. Vattensamlings-
området, som blifvit uppgånget å mar-
ken och utmärkt å tillgängliga skif-
testeckor, uppgår i sin helhet till 940
har.

Vattenafled- ningen och dikningen

Åf hvad förut omnämnts framgår,
att en ändamålsenlig torrläggning
af de vattenstaddade markerna ej
kan åstadkommas genom en regle-
ring af de befintliga afloppskanaler.

na ensamt, utan att här till fordras
äfven att sjön utestänges genom för-
dämningar och vattnet aflägsnas in-
om det invallade området vid de till-
fällena sjön är så hög att det ej af
sig själfst kan afvinna.

För att ernå det önskade resultatet
af bortläggningen har därför före-
slagits anläggandet af sex stycken
vallar, hvilka på plantkartan äro
utmärkta med tjocka röda linier
och i förslaget betecknade med a-a,
b-b, c-c, d-d, e-e och f-f. Des-
sa vallar skola göras minst 0.5 me-
ter högre än högvattnet i We-
nern, med ett krön af 2 meters bredd,
samt en sidolutning mot sjön af
1:2 och inåt land af 1:1.5. Der dy
finnes skall denna undansträffas
midt under vallen till bredd af 1
meter och ersättas med väl tillham-
pad lera. Se för öfrigt det bifogade
förslaget.

Da vattensamlingsområdet utgör
940 hektar och man måste föruträk-
na att vid ogynnsammaste fall en
vattenmängd af 1.2 liter per hek-
tar bör kunna afföras i sekunden,
så skulle här behöfva afföras ca 1.13
kuub. meter i sekunden. För att bort-

föra denna vattenmassa har föreslagits tvänne vattenuppfordringsverk, ett vid Trefsviken och ett vid Bysjö-kebro, hvardera med en afbördningsförmåga af 0,6 kub. meter i sekunden med en lyfthöjd öfver den innanför varande högsta tillåtna vattenytan af 2,1 meter. Såsom lämpliga vattenuppfordringsverk har här föreslagits Ingeniör Lottigers vattenhjul "Niagara". För drifvande af hvardera af dessa hjul fordras en lokomobil af 19 effektiva hästkrafter. För att leda vattnet till uppfordringsverken och möjliggöra en fullständig bortläggning af marken hafva föreslagits dels tvänne hufvudkanaler A-B-C-D och E-F-R, hvilka gå från Bysjön ned till hvar sitt vattenuppfordringsverk. För dessa kanaler har bestämts en bottenbredd i nedre delen af 2 meter och i öfrö af 1 meter. Denna stora bottenbredd har tagits för att kanalerna skola jemväl kunna tjena till reservoarer för det vatten, som skall utpumpas. Sålutningen skall vara 1:1,5 och det största tillåtna vattendjupet i dessa vid uppfordringsverket skall vara 4,3 meter öfver horisontalplanet. Förutom dessa hufvudkanaler äro föreslagna en hel del mindre

diken till och genom samtliga delar af
santemarkesområdet och äro dessa i för-
slaget betecknade med C-F, G-H, I-K,
P-Q, R-M och L-N. Alla dessa diken
är föreslagna en bottenbredd af 0,5 meter
och en sidolutning af 1:1,5. Samtliga ka-
naler och diken äro på plantkartan för-
utom af förenämnda Lilla utmärkta ge-
nom dubbla röda linier, och finnas de-
ras dimensioner för hvarje särskild
afvägringspunkt i den laga synhand-
lingarne åtföljande gräfningslistan
i metermått angifva. Bottenlutningen
i kanalerna är utlagd efter befintliga
fallförhållande och uppgår den i huf-
vudkanalerna till 0,3:1000.

Odlingen och tegdikeningen

Såsom förut är nämnt, har större
delen af de ifrågavarande markerna
förut varit odlade och tegdikeade; för
att åter kunna använda dem till
åkerkultur efter skedd burläggning,
fordras därför endast en omsorgsfull
brytning af gräsvallen och fördjup-
ning och putsning af tegdikena.
Odlingsarbetet bör därför kunna ut-
föras för i genomsnitt 50 ter. hektar
och tegdikeningen för 30 ter. hektar.
Tegdikena böra göras 1 meter djupa
och, der sådana ej finnas, läggas på
ett inbördes afstånd från hvarandra

Brutningsätt
och gödsling.

af 20 meter.

Då i den odlade delen af de vatten-
sjuka markerna redan finnes en ord-
nad växtföljd och ett rationellt brute-
ningsätt, anser jag mig ej böra före-
slå någon ändring härutinnan.

Å den icke som äter brukade marken,
der jordmånen är af annan beskaffen-
het, föreslås följande brutningsätt.

Under de första åren efter odlingen, el-
ler till dess grästorfvu hunnit väl för-
multna och söndersmulas, tages helst
hafrestkördar och gifves härtill en rike-
lig gödning af konstgödningsämnen
såsom 100 kilo femfaldt koncentreradt
kalisalt och 400 kilo thomasfosfat el-
ler motsvarande kvantitet superfosfat.
Efter hafren gifves jorden en half göd-
ning med kreatursgödsel, och grönfoder
tages till skörd, hvarefter börjas en re-
gelbunden växtföljd. Det är tydligt att
man ej öfvergår till den regelbundna
växtföljden med hela arealen på en
gång, utan endast tages så stor del om
året, som motsvarar ett eller två af de
blifvande skiftena.

Såsom lämplig växtföljd föreslås:

1 hösträd

2 }
3 } vall
4 }

5 rotfrukter

6 vårsäd

7 de

8 träda (halftträda med grönfoder).

Till trädan användes gödsling med med ladugårdsgödsel och hvarje sädes-skörd gifves en god öfvergödnings med superfosfat och kalimagnesia.

Vallarne öfvergödas hvarje höst med ca 400 kg. kamit per hektar och till rotfrukterna kalisalt och fosfat. Då jorden efter några års brukning fullkomligt erhållit karakteren af en mullrik lejord, kan såsom lämplig fröblandning till vallarne tagas rödsköfver, aliketsköfver, hvitköfver och thimotej.

Kostnad.

A. Kostnaden för vattenafledningen och dermed förenade kostnader äro i detalj angifna i den i Bilaga I intagna kostnadsberäkningen (se sidorna 50-56) och ställer sig dessa kostnader, med de ändringar, som på grund af ingångna kontrakt om leverans och dylikt, sålunda:

Kanalen A-B-C-D.

Schaktnings-
arbeten

För brobyggnader (3 st.)

„ arbetets tillägg och oförut-

sedda fall tillägges 10% af förskämda

Öfverför

kr.	ör.	kr.	ör.
11556.	65.		
300.	—		
1185.	35.		
13042.	00		

	ter.	ör.	ter.	ör.
Överskjädd	13,042.	00.		
Jordensättningar	184.	—		
Tattnuppfordringsverket en-				
ligt kontrakt	3,500.	—		
Frävisse till uppsättningen				
och arbetslöner	1,381.	—		
Ömplantset	546.	—		
En lokomobil	3,890.	—		
Kostnad för vallarne a-a,				
b-b, c-c, d-d och e-e	1,540.	—	24,083.	—
<u>Kanalen C-F.</u>				
För schaktningsarbete med				
10% tillägg			670.	
<u>Kanalen G-H.</u>				
För schaktningsarbete med				
10% tillägg			520.	
<u>Kanalen I-K.</u>			1176	
För schaktningsarbete med				
10% tillägg			400	
<u>Kanalen R-O.</u>				
För schaktningsarbete med				
10% tillägg ö 1 bro			1938.	
<u>Kanalen Q-M.</u>				
För schaktningsarbetet med				
10% tillägg			985	
<u>Kanalen L-N.</u>				
För schaktningsarbete med				
10% tillägg			299.	
<u>Kanalen P-Q-R.</u>				
Schaktningsarbeten	4427.	—		
Översjöns	4427.	—		

²
Andrade dimensioner
på grund af sär-
skild ansökan.

	kr.	öu	kr.	öu
Overskjott	92224		31787	-
Denna summa, beror 31787				
utgör 7,15% af hela kostna-				
den.				
<u>B.</u> Till denna kostnad kommer				
sedan:				
Odling af ^{68,04} ~~88,94~~ hektar odlings-	3402	-		
mark å 50 kr. per hektar	~~4197~~	-		
Tegditening af ^{68,04} ~~88,94~~ hektar	2041,20		5443,20	
odlingsmark å 30 kr	~~2518~~	~~20~~	~~6715~~	~~20~~
Således uppgår den kost-				
nad, som drabbas läns-				
sökandena i sin hel-				
het till			36802,24	
			~~38502~~	~~20~~

Jordförbättringen. Det jordförbättringsvärde, som genom vattenafledningsföretagets utförande af styresmännen anses uppkomma, är i sin helhet (se Bilaga I sidan 48) 66,001,50 kronor, sålunda beräknadt

Jordens blifvande värde	92069. -	kr.
" närvarande "	26067,50	"
Förbättringen utgör	66,001,50	"

af denna jordförbättring komma 46,750,50 kr. på länsökandenas andel (jämfr. Tabell A), hvilka utgöra 70,8% af hela förbättringen. Jämföra vi den genom vattenledningsföretagets utförande för länsökandena uppkommande förbättringen med den kostnad, som för dess

utförande drabbar dem, så finna vi att förbättringen öfversteguter kostnaden med 14,963.50 kronor, hvilken summa utgör den vinst, sökandena vänta sig af företaget, ty kostnaden för odling och begdikning höjer naturligtvis² jordens värde med motsvarande summa.

Då denna vinst i medeltal utgör ex 121 kr. per hektar, och då den åsatta jordförbättringen får anses lägt satt, bör man kunna påstå, att företaget från ekonomiskt synpunkt är särdeles löfande.

Jemföra vi den å länesökandenas jord åsatta förbättringen med kostnaden för dess ernående, så finna vi, att den senare endast utgör 67.99 % af den förra.

Hinder.

Då förordningen vunnit laga kraft och kronan ingått på och förenat sig om företaget, möter intet hinder för dess utförande.

Utförande.

Hvad i öfrigt sjelfva utförandet angår, hänvisas till det vid laga synreförordningen uppgjorda förslaget, samt till de i det af synemännen afgifna utlåtandet gjorda bestämmelserna.

Tillstyrkande.

Af närlutna Bilaga Litt. B, der samtliga länesökandena med deras

deltagningsstyldighet i företaget
äro angifna, synes att, såsom förut
är nämnt, deras gemensamma del-
tagningsstyldighet utgör 31,787 kr., un-
der det att förbättringen utgör 46,750,5.

Haraf framgår att företaget otvif-
velaktigt måste medföra afsevärda
ekonomiska fördelar, hvarför jag
ock obetingat skulle ansett mig styld-
ig tillstyrka ett bidrag från odlings-
länfonden till hela det belopp som
motsvarar länssökandenas andel i för-
retaget, men då egaren af Trångberg,
förklarar sig ej önska större bidrag
för sin räkning än 10,000 kronor, för
jag så mycket bestämdare förorda,
att det begärda beloppet af 20,400 kr.
måtte beviljas.

Arbetsplan.

Såsom plan för arbetets bedrivande
föreslås:

att under första året alla
vallarne och vattenupp-
fordringsverken uppför-
as för en beräknad
kostnad af _____ 25,965.- kr.
att samtliga kanaler uppi-
lagas under andra året
för en beräknad kost-
nad af _____ 18,710.- "

Opföres 44,675.- kr.

Överfördt 44675-kr
samt att under de tre första
följande åren odlingen
och tegdikningen utföres
för en beräknad kostnad
af _____

5,443,20 "
~~6715,24~~

Summa kostnad 51,390,20 kr
50,118,20 kr

Linköping i Juni 1903.

Gustaf Ljöberg.

Stadens Landtbruksingenjör.

Pilaga A.

Ögöbesteckning.

Besteckning och värderingslängd öfver vattenstäckad mark, tillhörande nedanstående, länssöskanden tillhöriga hemman.

Hemman mark.	Hemman och lägenhetens samt innehafvarens namn m.m.	Areal.										Jordförbättringens värde genom afstekingens.		Jordförbättringens värde genom odlingen & tegdikenningen.		Hemmanets eller lägenhetens.	Styrelse för län.
		Öfver.	Åker.	Eng. som bevaras till säsons äng. till höllas.	Eng. som bevaras till säsons äng. till höllas.	Öfver.	Åker.	Eng. som bevaras till säsons äng. till höllas.	Eng. som bevaras till säsons äng. till höllas.	Öfver.	Åker.	Öfver.	Åker.	Öfver.	Åker.		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.		
		<u>Traneberg:</u>															
		Jonas Ryd	15. 92		2. 02		66. 46 68. 48	-	-	-	-	33. 43	33. 50				
		<u>Summergata Skattegr:</u>															
		Perus Larsson	1. 05	-	-		1. 18	-	-	-	-	816.	-				
		Johannes Classon	6. 99	-	-		40.	-	-	-	-	2585.	-				
		<u>Summergata:</u>															
		Fredrik Hasselgren	1. 49	-	-		-	-	-	-	-	298.	-				
		<u>Värnamo:</u>															
		Alfred Carlsson (J. Andersson)	1. 83		24.		-	-	-	-	-	644.	-				
		Anton Bengtsson	1. 97	-	-		-	-	-	-	-	686.	-				
		<u>Summergata Summerstad:</u>															
		Isak Johansson	45.		1. 01.		-	-	-	-	-	494.	-				
		<u>Summergata:</u>															
		August Larsson	1. 09		1. 14		-	-	-	-	-	737.	-				
		<u>Summerstadsgården:</u>															
		Vilhelm Otterberg	33.		90		-	-	-	-	-	459.	-				
		<u>Överföras</u>	31 12.		3. 29 5. 31		70 06 68. 04					40,152	50				

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
		<u>Överfördt</u>	31.	12	~~5. 31.~~ ~~3. 29.~~		~~68. 04.~~ ~~70. 06.~~				40152. 50				
		<u>Läkälla:</u>													
3/8.		Anders Svensson	-	75	2.	37	-	-	-	-	1173.	-			
		Enkan Johanna Johanson	-	-		45	-	-	-	-	180.	-			
		Carl Granath öv													
		C. Johansson	-	-	-	72.	-	-	-	-	288	-			
		<u>Ullevad:</u>													
		Fredrika Hasselgren	-	46	-	-	-	-	-	-	138	-			
1/20.		Olaus Johansson ✓	-	40	-	57	-	-	-	-	308.	-			
56/158		Carl Andersson ✓	-	19	-	62	-	-	-	-	286	-			
17/180		Sven Carlsson ✓	-	58	-	94	-	-	-	-	564.	-			
		Johannes och August													
		Magnus och Lenn	-	84	1.	08	-	-	-	-	768.	-			
		Joh. Johansson													
19/140		Johannes Carlsson ✓	2.	11.	-	37	-	-	-	-	978	-			
1/28		Olas Olsson ✓	-	32	-	50	-	-	-	-	328.	-			
		Sven Joh. Johansson	-	35	1.	68	-	-	-	-	609.	-			
		<u>Sumnergata Skatteg.</u>													
		Johannes Classon ✓	-	22	-	88	-	-	-	-	392.	-			
		Soldattorp. Wilhelm													
		Pilqvist ✓	-	56	-	09	-	-	-	-	204.	-			
		<u>Sumnergata:</u>													
11/100		Anders Johansson	1.	27		32	-	-	-	-	382.	-			
		<u>Summa</u>	39.	17	15. 90. 13. 88		68. 04. 70. 06				46750. 50 5443 20. 52,193 70.		80.	5443. 20.	

Gustaf Ljöberg.

Pilaga B.

Märskat.	Hemmanets namn.	Jordegårens namn.	Deltager i företaget med en be- räknad be- kräftnad af.	
	Franeberg.	Jonas Ryd ✓	21,304.97	21894. -
	Summergata Skatteg.	Pontus Larsson ✓		589. -
	D. D.	Johannes Classon ✓		2241. 32.
	D. D. Soldattorpe	Wilhelm Pilqvist ✓		157. 46.
	D.	Fredrik Hasselgren		228. 50.
	D.	August Larsson		565. 14.
11/100.	D.	Anders Johansson		293. 36.
3/32.	D. Summerstag.	Isak Johansson		380. 13.
	Summerstadsgården	Wilhelm Otterberg		351. 98.
	Wärnamo	Alfred Carlsson		494. 02.
	D.	Anton Bengtsson ✓	10,054.07.	526. 51.
3/8.	Låvälla	Anders Svensson		900. 18.
	D.	Antean Johanna Johansson		138. 92.
	D.	Carl Granath & C. Johansson		220. 83.
	Ulleröd.	Fredrik Hasselgren		106. 54.
1/20	D.	Olaus Johansson		236. 48.
56/756	D.	Carl Andersson ✓		219. 22.
17/180	D.	Sven Carlsson		433. 78.
	D.	Johannes & August Magnus- son & Sven Joh. Johansson		589. 76.
19/140.	D.	Johannes Carlsson		750. 37.
1/28	D.	Olas Olsson		251. 70.
	D.	Sven Johan Johansson		467. 80.
		Summa		31,487. -
		Gustaf Löberg.	Summa 31,359.04	Rätt

1536/05-

Otterstad.

Protokoll hållet vid sammanträ-
de angående förläggning af vat-
tensjuka marker till Tranberg
m. fl. egendomar.

År 1900 den 19 November instälde sig underste-
nad t. f. Statens Landtbruksingeniör, hos landt-
brukaren Jonas Ryd i Tranbergs gård för att
på grund af Koningens Befallningshafvandes
i lämt meddeladt förordnande (Bil Litt. A.)
hålla syn i och för förläggning af vatten-
sjuka marker till Tranberg med flera e-
gendomar uti Otterstads socken, Rållands hä-
rad och Skaraborgs län, och hade på grund
af i behörig tid utfärdad kungörelse (Bi-
laga litt. B.) och särskilda skattelser (Bi-
laga litt. C.) säteägarna blifvit underätta-
de om förrättningens förslagande denna dag,
med anledning hvaraf följande personer
sig infunnit:

6§.

Mellan delegaterna ingickes följande förening.
(Bilaga Litt. F.)

7§.

Till arbetsdirektion utsågos Sven Johan
Johansson, Isak Johansson, Jonas Ryd, F.
Hasselgren och S. J. Brinke.

8§.

Till sysstoman utsågs Isak Johansson.

9§.

Till att mottaga och förvara kartor och hand-
lingar utsågs Jonas Ryd i Tranberg.

ad.
Tranberg

Ort och tid som ofvan

Ex officio

Gustaf Ljöberg

Anders Svensson. Anders Johansson.

Bilaga Litt. St.

Förening

ingången vid dagligen utlyst sammankom-
möde hos landtbrukaren Jonas Ryd i Tran-
bergs gårds angående förläggning af vat-
tensjukas marker till Tranberg m. fl.
egendomar uti Otterstads socken af Källands
härad och Skaraborgs län år 1900.

Mellan understecknade jordegare och nytt-
janderättsinnehafvare, som komma att beröras
af förnämnda företag, är jemlikt förste-
terna i gällande dikeningslag af den 20 juni
1879, följande öfverenskommer tillträd.

10de Uppdraga vi åt arbetsdirektionen och befull-
mäktiga denna
att hos Kongl. Majt göra underdänig ansökan
om bidrag ur odlingslämsfonden till företags-
utförande, att för sagda läns erhållande
uppdraga åt förrättningsmannen att upp-
rätta nödiga kartor och handlingar,
att uppbara och quittera det statslän som
till arbetet, erhålles,

1536 -

Till Kungl. Vägoch Vattenbyggnadsstyrelsen.

Undertecknade, arbetsstyrelse för invallnings-
och utdikningsföretaget vid Traneberg m. fl. egen-
domar inom Otterstads socken af Hallands härad
och Skaraborgslän, få härmed meddela att arbets-
ledarne vid vattenafledningsarbetets utförande äro
Emil Ryd å Traneberg och S. J. Brink i Lmedjegård-
en. Otterstad.

Traneberg den 13 Maj 1905.

Emil Ryd
S. J. Brink

Sven Joh. Johansson
Olof Andersson

Afskrift.

Afsyningsbevis.

På uppdrag af arbetstypelsen för torrläggning af vattensjuka marker tillhörande Traneberg m. H. egendomar uti Otterstads socken af Källands härad och Skaraborgs län har undertecknad landbruksingeniör verkställt afsynning af till nämnda vattenafledningsföretag hörande arbeten och får med anledning häraf intyga:

att kanalerna A-B-C-D och F-G-H-I-J-K-L-M-N-O-P-Q-R varo upptagna i full öfverensstämmelse med den fastställda planen, dock att hvad beträffar brobyggnaderna, hvilka alla varo fullbordade, afsyningsbevis för desamma ej kan lemnas, då inga ritningar funnas tillgängliga, samt att det blir nödvändigt utöfver hvad förslaget upptager, utsträcka aflappen A-B-C-D och F-G-H-I-J-K-L-M-N-O-P-Q-R till öppet vatten i Bysjön;

att vallarne a-a. b-b. c-c. e-e och f-f varo utförda i full öfverensstämmelse med fastställda förslaget samt att vallen d-d öfren var i det närmaste färdig;

att allt maskineri för vattenuppfördringen var uppställt samt fungerade förträffligt;

samt att undertecknad, som tagit del af räkenskaperna, funnit att hittills utgjorda kostnaderna för afloppet A-B-C-D, jemte ^{dithörande} vallar och maskineri utgöra ————— 25 657 kr. 84 öre.

för afloppet F-G-H-I-J-K-L-M-N-O-P-Q-R jemte dithörande vallar och maskineri. 14 107 ' 30 "

Tillsammans kr. 39 765 — 14 "

allt i öfverensstämmelse med bifogade sammandrag.

Stockholm den 4 November 1904.

Anders Ragberg.

statens t. f. landbruksingeniör.

Afskriftens likhet med originalet intygas af.
Karl Pettersson Isak Hassar
Traneberg.

Sammandrag

öfver kostnaderna för utdikning och invallning af vattensjuka marker tillhörande Tranberg m. fl. egendomar uti Otterstads socken af Kallands härad och Skaraborgs län.

Afdelningen A-B-C-D.

Upptagande af kanalen A-D från Drefriken till Bysjön enl. kontrakt — — —	14.500.-
Vattenuppfördringsverket enl. kontrakt med ingenjör Löttiger — — —	3.500.-
Material och arbete för uppsättningen de de för uppförande af pumphuset — — —	1.448.74
Lokomobil å 19 effektiva hästkrafter från Munktells verkstad enl. räkning —	530.10
Uppförande af vallen A-A enligt entreprenadkontrakt — — —	3850.-
dito af vallen b-b. — — —	800.-
dito af vallen d-d. — — —	95.-
dito af vallen e-e — — —	200.-
dito af vallen e-e — — —	300.-
jordersättning — — —	250.-
	184.-
	Summa kronor 25.657.84

Afdelningen I-L-R.

Upptagande af kanalen I-L-R från Björkebro till Bysjön enl. kontrakt —	4317.-
Vattenuppfördringsverket enl. kontrakt med ingenjör Löttiger — — —	3500.-
Material och arbete för uppsättningen de de för uppförande af pumphuset — — —	909.13
Lokomobil å 19 effektiva hästkrafter från Munktells verkstad	1084.90
	3592.25
	Transport 13403.28

Transport 13403.28

Uppförande af vällen f-f med damlucka

enl. kontrakt — — — 507.02

fördersättning — — — 197. —

Summa kronor 14107.30

Förärrättningsarvodet utgör för båda afdelningarna
kr. 1036.08

Rätt sammandraget enligt företedda räkenskaper
och verifikationer, försäkras.

Stockholm den 7 November 1904.

Anders Ragberg
statens t. f. landbruksingenjör.

Afskriftens likhet med originalet intygas af:

Karl Pettersson Erik S. Larsson
 Traneberg.

Förbindelse.

Undertecknade, delägare i det med län från odlings-
länfonden understödda företaget för inwallning
och utdikning af vrattensjuka marker, tillhörande
egendomen Traneberg, byarna Summargata, Ullerød,
Wärnamo och Läkälla, kronodomänerna Wensjö,
Kulan, Smedjegården, Uppergården och Fågelkärr
samt ekklesiastiska hemmanen Lussebo och Backa
i Otterstads socken och Källands härad, Skaraborgs
län, om hvilket företags utförande kontrakt blifvit
den 13 Maj 1905 upprättadt med Kungl. Väg och Vatten-
byggnadsstyrelsen, å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar,
förklara härigenom, hvar och en beträffande odlings-
arbete med tegdikning eller annan enskild dikning,
som enligt den fastställda arbetsplanen skall verk-
ställas å honom tillhörig jord, vederbörande arbets-
direktion, syssloman eller borgesmän berättigade att,
därest berörda arbeten icke blifvit af vederbörande jord-
ägare inom den i afvannämnda kontrakt föreskrifna
tid behörigen utförda, på jordägarens bekostnad ut-
föra desamma.

lyr. u. a.
H. C. D.

Traneberg den 14 Maj 1905.

Jonas Ryd. Sven Joh. Johansson. S. J. Brinck
Karl Andersson

J. O. Larsson Läkälla L. K. Rydberg
Sunnestagården Anders Andersson Ullerød

Carl Frantz Läkälla Johannes Magnusson

L. O. Ryd. Johannes Carlsson. Ullerød

Ullerød. August Magnusson
Ullerød

Olaus Johansson

Ullerød. H. O. Ryd

K. O. Ryd genom R. O. Ryd
Ullerød Förmynnare

Uno Toaksson. Sunnastag. Karl Andersson
Sunnestag.

Charlotta Albson Wensjö; enka efter
aflidne arrendatorn Gustaf Albson
genom Kfr. Andersson enligt fullmakt
J. Andersson. Värnamo. Johan Pontus Larsson
J. Johansson Skattegården

Fr. Otterberg Johan. jansson.

Uppsegården Hulen

Matilda Klasson, Skattegården

Enka efter aflidne Johannes Klasson.

Carl Andersson

Vilhelm Pilqvist

Ulleröd

Soldat Torpet.

Joh. an. jansson Hulen för Fagelkarr,

A. S. Bengtsson

Värnamo.

Hälmar Palmström.

för Lussebo och Backa.

Egenhändiga namnteckningarna bevitnas
af på en gång närvarande vittnen:

Joh. Andersson

J. Ström

Båda från Ulleröd Hallandska

1536
05

Fullmakt

för innehafvaren af, för auk-
tion som angår tvärlaggningsför-
ordningen Stråberg och Lunnar-
gata by med flera hemman, för
min talan och underteckna sin-
nammor i de handlingar, som genom
nämnda förestag blifva en följd;
och holder jag för giltigt hvad om-
budet härvidtillman lagligen gör
och låter.

Wenbjö Skalland

den 12 Maj 1905

Charlotta Olsson

Öfranstående namnteckning intygas
af

Yrke Johan Nilsson

Elfrida Johansson

Adrs Wenbjö Skalland.

att med Kongl. Maj:t uppgöra kontraktet
om arbetets utförande på 5 år från det
statslänet beviljats,
att till alla delar ombesörja arbetets ut-
förande i öfverensstämmelse med det uppgjorda och fastställda förslaget,

=====

Traneberg den 19 November 1900.

Jonas Ryd
C. Olsson

Johannes Carlsson.
Lven Carlsson.

Lven Andersson Lven Johan Johansson.

Anders Johansson Anders Svensson.

Alexander Janson Brita Lovisa Bengtsson.

Johannes Klasson G. A. Bengtsson.

Carl Andersson, Lven Andersson, J. Johansson

Fr. Hasselgren, Johan Pontius Larsson

Isak Johansson, Tilda Larsdotter

Olaus Johansson.

M. T. Rodhe

O. T. Benzer

Förstående förening är i vår närvaro frivilligt ingången och varder härmed af oss vitsordad

Ort och tid som ofvan

Ex Officio

Gustaf Sjöberg

Anders Svensson

Anders Johansson.

Rätt utdraget, intygga:

H. Kullberg.

M. Andersson.

Utdrag

Protokoll hållet vid samman-
träde med delegarne i försläg-
ningsföretaget vid Tranberg
m. fl. egendomar i Smedje-
gården den 26 September 1903.

§ 2.

När en ledamoten i arbetstygelsen Tre-
dite Hasselgren den 14 i denna månad af-
lidit valdes i hans ställe Axel Andersson
i Låkeålla.

Som öfvar
S. J. Brinke
Justeradt
Joh. Andersson, Värnamo.
Olas Olsson, Magnusberg.

Rätt utdraget, intyga:
H. Skullberg. M. Andersson.

Godkänd d. 4/107

Bevis

3985
06

om verkställd afstyning å invallning och utdikning af sakkensjuka marker,
tillhörande egendomen **Traneberg**, byarna **Summergata**, **Ulleröd**, **Vär-
nansö** och **Låkhälla**, kronodominäerna **Densjö**, **Gulan**, **Smedjegården**, **Ujpe-
gården** och **Fogelhärr** samt eklesiastiska hemmanen **Lussebo** och **Bäcka**
i **Otterstads socken** och **Källands härad** af **Skaraborgs län**.

Planen af Kungl. Maj:t fastställd den 31/12 1904

~~Ändring därenti medgifven af~~

Beviljad understöd i form af lån från 1904 års odlingsfond, kr. 20000.

Kontrakt om arbetets utförande af Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen antaget
den 15/6 1905.

Fastställd termin för arbetets fullbordande den 1/9 1906.

Beräknad kostnad enligt fastställd arbetsplan kr. 36802,24

Verklig kostnad enligt bestyrt räkenskapsutdrag kr.

Vid af undertecknad den 7/11 1906 verkställd besiktning af
ofvanskrifna arbete har detsamma befunnits utfördt i öfverensstämmelse med gillad plan
hvad beträffar vattenafledningen och afdikningen för odlingsarbetet, och kan den-
na del af arbetet sålunda till godkännande förordas.

Norköping den 11 december 1906.
Arvid Blomberg.

Stämpel 0,50

Lösen 1,50

Kronor 2,00

Vänd!

Ansökan om arbetets godkännande göres hos Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen och bör vid denna ansökan fogas ~~förutom detta bevis, fullständiga ritningar, utvisande huru arbetet utförts afven som utdrag af räkenskaperna, till riktigheten bestrykt af landestats tjänsteman eller tvänne allmänt kända, trovärdiga personer.~~

Rätt afskrifut, intyga:
H. Kullberg. M. Andersson.

lyftade och återburna medel jämväl erlägga fem
procent årligränta från lyftningsdagen till dess åter-
betalning sker.

§. 3.

Att för den tjänsteman, som af Kungl. Wäg- och
Wattenbyggnadsstyrelsen eller Kungl. Landtbruks-
styrelsen förordnas att i arbetet verkställa besiktning,
uppvisa den för detsamma gillade planen med der-
till hörande plan- och profilritningar jämte de räk-
skaper, hvilka blifvit förda öfver företaget, samt
det eller de kontrakt om arbetets öfvertagande på
entreprenad till vissa delar eller i dess helhet, som
måjligen afslutats, samt att till Kungl. Wäg- och
Wattenbyggnadsstyrelsen aflämna uppgift i den
person, åt hvilken företagets utförande i hvad det
rörer själfva vattenafledningen anförts.

§. 4.

Att, efter utfäende utaf den del af lånet, som enligt
särskild bestämmelse får lyftas på grund deraf att
arbetet blifvit börjadt, vid hvarje af de följande lyft-
ningstiderna, innan ytterligare länsumedel må ut-
bekommas, hos Kungl. Statskontoret förete intyg af
Kungl. Wäg- och Wattenbyggnadsstyrelsen att, enligt
hvad derstädes näjaktigt styrkts, så mycket af arbetet
blifvit utfördt, som skäligen kan anses motsvara
hvad i förhållande till det beviljade länsumdet
et beläper i hvad af lånet redan utbekommit;
och skall, så vida icke Kungl. Maj:t, med afseende
i särskilda förhållanden, pröfvar skäligheten
förordna, någon del af lånet i Kungl. Statskontoret
inmesta, intill dess vattenaflednings- och afdekning-
arbetet är afsynadt och godkändt.

§. 5.

Att vid afslutande af detta kontrakt till Kungl.

6. مح

54

Till yttermera visso äro häraf två lika lydande
exemplar upprättade, som skedde i Transeberg
adress Källandsö den 13 Maj 1905
Jonas Ryd. Sven Joh. Johansson. S. J. Brink
Olof Andersson

Sam. Buckston.

F. Ström

Bild. ad 1816 & 1817